

Tau Guguya (Ekelesiyasiti)

*Ginauli Mahudo'ina Hige Aniyodi
Tau Guguya 1:1-11*

- ¹ Tanuwaga hesa Deiwidi natuna in Yelusalem
edi kin ena gaimumu.
- ² Iyen,
Hige aniyona!
Wananaha hige aniyona!
Ginauli mahudo'ina hige aniyona.
- ³ Taumoho paisowa mahudo'ina ya ginauli
tanohi yai,
mate lisina yai somo ya lobahi?
- ⁴ Hitina ya laoma yo ya lau
in moho tano'ubu ota'otana.
- ⁵ Maihala ya kepa na ya sina ee-, ya bulu
na feula ya fuyo ena aba kepama yai
be haba bobon ya sina boda.
- ⁶ Hwayahwayau ya towa hasa
na ya bui be ya towa lidi,
ya ta'ita'i'ili be ya fuyo ena aba towa
bwa'ibwa'ina yai.
- ⁷ Ho'owa mahudo'idi sa didi lidi be gabogabo yai
sa pei taluhidi.
In moho gabogabo hige i mohafu. Haba sa
fuyo ai ulu
be ainiya sa didi fuyo lidi gabogabo.
- ⁸ Haba sai somo ya libaen?

Ginauli mahudo'idi tano'ubu yai nenedi
 ese'esegadi,
 hige ti buidi,
 yo sa fakamna heyaheyaya.
 Ginauli boludi te itadi yo liba hudohudo'i te
 atahiyedi
 in moho hige gonogonowada.
 Te gado bena te ita'ita,
 yo te ata'atahi ya laulau moho.
⁹ Beyabeyana somo sa tubu
 haba sa lau boda fuyo.
 Dodoga somo beyabeyana sa ginaulidi
 haba sa ginauli fuyo'idi.
 Tanohi yai hige ginauli hesa falifalihuna.
¹⁰ Doga haba sidohana iyen,
 “Hola au ita! Ite ginauli falifalihuna.”
 Hige'e! Ginauli te, ha'a beyabeyana amaite'i;
 ita hola hige ta tubu. In, ha'a amaite'i.
¹¹ Hige gonowana sai la'i hiti halo dodogadi i
 nuwatuhuidi,
 yo hiti hesa ai mulida sa tubu,
 ibege hiti ai mulidi sa tubu,
 ti nuwatuhuidi hinaga.

Sibasiba Hige Aniyona

Tau Guguya 1:12-18

¹² Yau tanuwaga yo yau beyabeyana Isalaela edi
 kin, Yelusalem yai.
¹³ Sibasiba yo'oyo'oina yai egu fuya E pei, bena
 sidohana ginauli mahudo'idi tano'ubu yai sa
 tubu te, pa'ana wanahanana E yo'oi be E sibai.
 Yaubada mwahu la'ila'i dodoga lisidi yai ya tole.

14 Ginauli mahudo'idi sa ginaulidi maihala yai ha'a E itadi, mahudo'idi hige aniyodi. E tafotafo watanidi, mate hige aniyodi, doha hwayau E tafotafo watan.

15 Somo ha'a sa filisi hige gonowana ti fadudulai fuyoi.

Somo hige amainiya, hige gonowana ti fatili.

16 Nuwagu yai yawa, “Yau E sibasiba wananaha, habahim kin hahaisa beyabeyana ha'a Yelusalem yai. Ami ita! Yau sibasiba yo sonoga ha'a E abidi.”

17 Sibasibana ena aba laoma somo yai, yo laulau yauyaule E anpate bena E yo'oidi. In moho, E lobahi mate doha hwayahwayau E we'awe'ai.

18 Sibasiba ya ouli, mate nuwa dubu hinaga ya la'i wananaha. Sibasiba ya la'i wananaha, mate nuwa heyaya hinaga doha.

2

Kwade Gaibu Hige Aniyona *Tau Guguya 2:1-11*

1 Nuwagu yai yawa, “Haga nuwagu ya lau watan, ya lau ya kwadekwade gaibu be loholoho sidohana haba E lobahi.”
In moho laulau te, hige aniyona.

2 E ita lobahi mate, liulihwa gaibu, laulau yauyaulena.

Na kwade gaibu lisina yai, ibege loholoho ya lobahi.

3 Hola loholoho aniyona E yo'oi.

Logena be nomnom yauyaule yo kwade hesa - hesa E anpateidi.

- E gado bena E siba somo ya loholoho dodoga
 lisidi yai,
 ai maihala tupotupona tano'ubu yai te.
- ⁴ Ginauli mahudo'ina E ginauli.
 Egu luma E ginaulidi
 yo wain E umahidi gabudi yai.
- ⁵ Gabu E lau ginauli be ganahewadi yai
 fuwafuwa nene hesa - hesa E umahidi.
- ⁶ Ho'owa ipuna E ginauli,
 ainiya haba ho'owa E yahi
 be uma'uma laulau idahedi E fanom
 ho'owadi.
- ⁷ Egu tau lau fayofayo tatau yo wawahin E unedi,
 yo egu tau lau fayofayo haisa mate egu luma
 yai sa tubu.
 Egu bulumakau yo sipi baiwadi sa ouli,
 habahim dodoga haisa Yelusalem yai.
- ⁸ Siluba yo gole ai'egu E abidi. Baba'isa yo nu'u
 boludi edi gogo loholohodi hinaga E abidi.
 Tau wana tatau yo wawahin E fasinabodi
 hinaga. Tau lau fayofayo wawahin boludi
 E faidi sa famala doha lalahugu.
- ⁹ Yau E hasai wananaha habahim dodoga haisa
 Yelusalem yai.
- ¹⁰ Matagu yai somo E ita mate E fanuha bena E
 abi,
 yo nuwagu moho tano'ubu kwadena.
 In moho nuwagu ya loholoho egu paisowa lisina
 yai
 pa'ana egu abi pe'ipe'i logena maisagu.
- ¹¹ Fuyanna ginauli mahudo'ina nimagu yai E
 ginauli yo somo E ankamkamna'en be loholoho E
 abi, E mainene sipoi be E lobahi mate ginauli

mahudo'ina te, hige aniyodi. Doha hwayau E tafotafo watan, hige agu loge. Maihala yai hige somo la'i ya abi. Ginauli mahudo'ina ganahewana yai te mate E sibasiba wananaha.

Sibasiba yo Yauyaule Hige Aniyodi

Tau Guguya 2:12-16

¹² Habahim egu nuwanuwatuhu E bui be sibasiba E ita sipoi.

Kabakabaleya yo gelogeloma hinaga E nuwatuhu fadosidi.

Kin, somo ha'a ya ginauli mate, tau lau fadamahina haba somo hesa ya ginauli?

¹³ E nuwatuhu lobahi mate sibasiba ya loholoho wananaha, habahim yauyaule, doha mala ya loholoho wananaha, habahim kamumu.

¹⁴ Tau sibasiba ena aba lau ya sibai na yauyaulena hige'e.

In moho E nuwatuhu lobahi mate, luwaluwagadi edi fuya ofi nenena esega.

¹⁵ Habahim nuwagu yai yawa, “Yau haba E pe'i doha doga yauyaulena.”

Be sibasiba lebena yai somo haba E abi? Ite hinaga hige aniyona.

¹⁶ Logena doga sibasibana haba doha yauyaulena, sa nuwa fuiyen ma'ama'aen.

Lahaidi sa laolaoma ibege ti nuwatuhiidi. Doga sibasibana hinaga bena ya pe'i, doha doga yauyaulena!

Paisowa Hige Aniyona
Tau Guguya 2:17-26

- 17 Logena mwahuli te, E 'waiyo'o'en,
 pa'ana paisowa maihala yai ya
 fa'ankamkamnagu.
 Mahudo'ina hige aniyona doha hwayau E
 tafotafo watan,
 na hige agu loge.
- 18 Ginauli mahudo'idi E ginaulidi maihala yai
 mate,
 E waiyo'o'edi wananahaidi,
 pa'ana ibe E lau afuledi,
 mate doga hesa muligu yai haba ai'ena.
- 19 Doga sibasibana e yauyaulena, sai ya sibai?
 Ma adidiligu yai, egu sibasiba yo adidili yai,
 paisowa mahudo'idi E ginaulidi maihala yai.
 In moho haba ya tanuwagaidi.
 Ite hinaga hige aniyona.
- 20 Paisowa yai E abi pe'ipe'i,
 E nuwatuhui be nuwagu ya ku'u.
- 21 Doga gonowana ena sibasiba yai ena paisowa
 ya ginauli,
 na habahim ya lau afulen, be sai hige i
 kamna heyaya'en, ai'ena.
 Ite ya heyaya wananaha yo hinaga hige
 aniyona.
- 22 Maihala yai taumoho ya paisowa pe'ipe'i,
 na lisina yai somo ya lobahi?
- 23 Ena mwahuli fuyadi yai mate ena paisowa ya
 fakamna heyaya.
 Ai i'ipadi ya nuwanuwatuhu hinaga hige i
 anyawasi.
 Ite hinaga hige aniyona.

- 24 Doga hige gonowana somo loholohona i
 ginauli,
 na bena moho ya nom yo ya an,
 yo hinaga bena nuwana ya loholoho ena
 paisowa lisidi yai.
 Ite hinaga E ita mate, Yaubada ena gigibwali yai
 ya ginaulidi.
- 25 Pa'ana ibe in hige'e, haba somo ya an?
 E haba sidohana nuwana ya loholoho?
- 26 Sai Yaubada nuwana ya fafaloholoho,
 mate sibasiba, sonoga yo kwade ya felen,
 in moho, tau heyaya mate Yaubada gogo
 loholohodi,
 fafatabudi paisowadi lisidi yai ya
 fakamna heyayadi,
 na ai mulina haba sa fele lawen Yaubada
 nuwana tau faloholohona lisidi.
 Ite hinaga hige aniyona,
 doha hwayahwayau ya tafotafo watan,
 na hige adi loge.

3

Ginauli Mahudo'ina Ana Lahai *Tau Guguya 3:1-11*

- 1 Ginauli mahudo'ina ma'ana lahai;
 galewa ubuna yai ma'ana fuya.
- 2 Tubu fuyana yo pe'i fuyana,
 uma fuyana yo lau gabu fuyana.
- 3 Aiyunu fuyana yo faloholoho fuyana,
 lau lopa fuyana yo ginauli fuyo fuyana,
- 4 Tantan fuyana yo kwade fuyana,
 nuwa heyaya ana fuya yo le'i ana fuya.
- 5 Ume'ehu fafapei fuyana yo pei gogonidi fuyana,

fagado bainewa fuyana, yo fagado bainewa
ha'asi.

⁶ Yo'o fuyana, yo yo'o sa fatautau,
ita wata fuyana, yo fapei fuyana.

⁷ Kampuliti fuyana yo bodibodi fuyana,
mo'a pwakum fuyana yo libaliba fuyana,

⁸ Gadosisi fuyana yo fawaiyunu fuyana,
Hiyala fuyana yo miya daumwali fuyana.

⁹ Tau paisowa ena paisowa yai, somo ya lobahi?

¹⁰ Yaubada mwahu ya tole dodoga lebedi yai
mate E ita.

¹¹ Ginauli mahudo'ina ya ginauli
komakomani'idi adi maihala yai.

Fuya hige ana siga GUYAU ya tole dodoga nuwadi
yai,

in moho somo Yaubada ya ginauli fuya
bwa'ibwa'ina yai ya lau ee-, ofi'ofina yai,
mate hige gonowana ta nuwatuhu lobahi.

4

⁹ Dodoga luwaga sa loholoho wananaha,
habahim doge esega,

pa'ana edi paisowa yai haba sa
faisagusagu fuyo'idi,
be loholoho sa lobahi.

¹⁰ Ibe esega ya be'u,
haba hesa ya fa'obiyo fuyoi, na doge ibona
mate ya fanuwatohatoha, hige tau
saguhina.

¹¹ Doha dodoga luwaga sa eno luwaluwaga
be ibege ti wa'o'o,
na doge ibona haba ya wa'o'o.

- 12 Doga ibona gonowana sa dulu mahanoi be sa
 lei hafihafiti,
 na dodoga luwaga haba sa
 faisagusagu fuyo'idi.
 Dodoga faihona mate sa fuluga wananaha doha
 balawa,
 mahina faihona yai sa ginauli
 hige gonowana i tamotu ma'ama'ai.

5

Angwala Gaibu GUYAU Lisina yai, Hige i Loholoho Eccles 5:10-15

- 10 Sai moni gadosisina lebena yai haba fuya
 ou'ouli ya gadogado moni.
 Ite hinaga hige aniyona.
- 11 Yena em moni sa ouli,
 dodoga boludi haba sa laowa,
 sa saguhim be ami fapaisowa ofina.
 Doga fafamonina ena moni ya ita
 yo monina ena lau hinaga ya ita.
- 12 Dodoga sa paisowa adidili haba sa eno
 komakoman,
 an'an begana e la'ila'i sa an, in moho haba sa eno.
 Na dodoga fafamonidi,
 haba sa modemode'en be ibege ti eno
 komakoman.
- 13 Heyaya la'ila'ina hesa E ita tano'ubu yai te
 mate doha ite:
 Doga hesa haba moni la'ila'i ya abi,
 na yena ya oihalayen haba ya faheyaya
 fuyoi.
- 14 Doha ibe haisa edi moni na sa
 kai wegowegogo'en

be moni ya ofi.

Yena sa pe'i nanatudi ibege edi moni.*

Be yena sa pe'i, nanatudi ibege edi moni.

¹⁵ Mahudo'ida haba doha ite, te tubuma ma tau
afa'afada,
na yena te pe'i, ginauli mahudo'ina te
paisowai
haba te lau afulen, ibege la'i ta lawen.

7

Sonoga

Tau Guguya 7:15-20

¹⁵ Egu mwahuli kufakufana yai te, ginauli luwaga
E itadi:
doga dudulaina ena miya hige i lofa, in moho
ya pe'i,
na dogo heyahayayana ya miya lofalofa ena
heyaya yai.

¹⁶ Tabu dudulai u di'oi be u
dudulai wanawanana,
yo sibasiba u di'oi be u
sibasiba wanawanana.
Do'ata wa faheyaya fuyoim.

¹⁷ Tabu hinaga heyaya u di'oi, be u heyaya
wanawanana,
yo tabu u yauyaule.
Hola hige em pe'i fuyana na sidohana wa
gado pe'i feula?

¹⁸ Ya loholoho ibe fanuwatagu libadi te ami nuwa
nuwatuhidi;
sai GUYAU ya fa'atitiyen

* **5:14** Doha ibe haisa edi moni sa abi be seya ya une company lebedi yai

haba laulau heyaheyayadi luwaga te, ya
gebaedi.

¹⁹ Tau sibasiba esega mate ya adidili wananaha,
habahim baba'isa safuhudohudo'i ma
adi'adidilidi, taon yai.

²⁰ Tano'ubu yai te hige sai i dudulai.
Doga laulau lohohodi ya ginaginalidi,
in moho heyaya ya ginauli hinaga.

8

¹⁶ Fuyanna E nuwatuhui mate:
sidohana sibasiba haba E abi,
na i'ipa yo lahai, paisowa somo sa laulau
tano'ubu yai,

E tuhutuhuli moho. Hige gonowana ya eno.

¹⁷ In moho Yaubada somo ya ginaginali
tano'ubu yai
ibege au nuwatuhu lobahi.
Haba ami anpate adidili bena ami yo'oi
be anyona ami sibai
in moho hige gonowamui.
Tau sibasiba haba iye, "E siba." In moho
hige'e.

11

*Ma Hewahewalimiu yo Ma Hasahasalamiu GUYAU au
Nuwatuhui.*

Tau Guguya 11:9-10

⁹ Hewahewali yo hasahasala!

Ma tubu lohohomui emi kwade au kwadeyedi, yo
emi fanufanuha au lau watanidi. In moho, somo
ami ginaulidi, Yaubada haba ya fakasamui.

¹⁰ Tabu ginauli hesa i famodemiu, yo kamkamna i felemiu. Haba hewalimiu yo hasalamiu, ibege ti ota lofalofa.

12

Eccles 12:1-14

¹ Ma hewahewalimiu yo ma hasahasalamiu, tabu Tau Ginaulimiu au nuwa fuiyen, do'ata emi fuya tautaula'i yo tinatinala'i yai auwe,

“Hige amna hesa loholohona ai lobahi.”

² Bena ami nuwatuhui, do'ata emi fuya tautaula'i yo tinatinala'i yai, matamiu sa gafu doha maihala, nawalahi yo kipwala sa 'wahu'wahuhuli yo doha usa yadadi galewa sa fafakamumu.

³ Nimamiu, aba bobodiyemiu hola hige ti tabutabubu, yo ahemiu sa fafa'adidilimiu hola hige ti belubelu,

mo'amiu hola hige ti gabo

lisina yai ami an'an aba mamaina, matamiu ma loholohodi lisina yai ami ita'ita, mate bena Tau Ginaulimiu, ami nuwatuhui.

⁴ Beyamiu lisina yai dagugu eda'eda yai emi aba atahiyenna. Hola hige ti do'o, yo wawahin sa paipaisowa dagugudi, wana yo dagugu hesa - hesa, hola ami ata'atahiyedi mate, bena Yaubada ami nuwatuhui.

Atai'a edi gwane yai haba sa fanohimiu in moho ibege au atahi komakoman.

⁵ Tau Ginaulimiu bena ami nuwatuhui,

yo eda'eda launa ami 'wasabuvedi, do'ata
 ami be'u.
 Kulumiyou hola hige ti fou ofi doha didiyali tayadi,
 yo hola hige au lau welawelai.
 Doha kupati hanahanau haba ya pe'i,
 yo emi amna hola hige ti tomatoma,
 mate bena ami nuwatuhui.
 Ma mwahumwahulimiu bena ami nuwatuhui.
 Tabu au bagibagi ee-, pe'i fuyana,
 yena ami pe'i,
 haba ami lau *Biula*. *
 Na dodoga haba halamiu sa tan elo'elolosi.
 6 Aho te, au nuwatuhui pa'ana haba ami pe'i
 doha mahina pwalana ya tamotu,
 yo gulewa ya tamo golugolu
 yo doha ho'owa aba yahiyahi ya tamo golugolu,
 yo balawa, ho'owa aba yahiyahina ya tamotu.
 7 Ami pe'i, haba ami fuyo tanohi,
 na yaluwamiu haba sa fuyo Yaubada lisina.
 8 Yau, Tau lau fa'ata, yawa, "Ginauli mahudo'idi
 hige aniyona! Kufana!"
 9 Yau, Tau lau fa'ata mate, E sibasiba wananaha
 be E anfatalahaen dodoga lebedi yai be haba sa
 sibasiba hinaga. Nuwatuhu te, E fadosi
 komakomanidi, wananaha e hige'e? Be gaimumu
 te E pei dailidi.
 10 E anpate be E liba fadudulaidi, habahim E ulidi
 be sa famala gaimumu wananahadi.
 11 Doga sibasibana ena liba sa fa'ankamkamna
 in moho ya fadudulai doha tu'e, tau paisowa ya
 abi doha tu'e tau paisowa ya eli'elien

* 12:5 *Siyola Alina Hebelu yai, mate doha Biula e Tanolai amaite'i.*

bulumakau yai be haba ya foya dudulai'i. Ibe ena gaimumu loholohona ya pei gogondi buka yai, haba ya ota hige anadan. Ibege i fatautau doha powati tau paisowa ya tutu fapatu lawen oyagi yai be ya abi didin.

¹² Natugu, u ita'ita komakoman! Ginauli hahaisa u lau afuledi.

Uli'uli paisowana ibege i ofi, na sibasiba anpatena ya fa'amna heyaheyaya!

¹³ Gaimumu mahudo'idi ha'a ami atahidi be egu liba E falafusofa doha ite:

¹⁴ GUYAU emi laulau simosimodi haba ya fakasadi, loholohodi yo heyaheyayadi, be Yaubada au fa'atitiyen yo ena laugagayo au famuli watanidi pa'ana ya ginaulimiu.

Buka Tabuna Tefadi
Mark, Acts, and selected excerpts of the Old
Testament in the Buhutu language of Papua New
Guinea

Buk Baibel long tokples Buhutu long Niugini

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Buhutu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-10-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 12 Dec 2025

b1271b11-d020-530e-9a26-058206609fc0